

Eukaliptoak ugaritzen

Eukaliptoari buruzko bi ikuspegi entzungo dituzu, ikerlariarena eta basozain-elkarteko kidearena.

Audioa entzun ondoren aukeratu erantzun egokia.

<https://labur.eus/NDWUw>

Argazkia: Pxfuel

1. Zein datu ematen da eukaliptoaren gorakada nabarmentzeko?

- ☐ Eukalipto-kopuru zehatza aipatzen da: 17.000tik gora zenbat.
- ☐ Eukalipto-basoen azalerari buruzko datua ematen da.
- ☐ Gipuzkoatik hasi eta Bizkairantz nola hedatzen ari den esaten da.

2. Zer-nolako ikerketa-motatan oinarritu da EHUren ikerketa?

- ☐ Euskal Autonomia Erkidegoan eta inguruan eukaliptoari buruz egin diren ikerketa askotan.
- ☐ Atzerrian egindako eukaliptoari buruzko ikerketetan.
- ☐ Eukaliptoaren eta antzeko arbolen inguruan egindako hainbat ikerketetan.

3. Zer ikertu du EHUK?

- ☐ Eukaliptoaren eragin ekonomikoa.
- ☐ Eukaliptoaren eragin ekologikoa.
- ☐ Eukaliptoaren eragina gizarte-mailan.

4. Zein ondorio atera du EHUren ikerketak?

- ☐ Eukaliptoak kalte egiten diela inguruko bizidun guztiei, baina ez horrenbeste lurzoruari.
- ☐ Haragijaleen elikagaiak ere asko murrizten direla eukalipto-basoetan.
- ☐ Salbuespenen bat kenduta, espezie guztiek jasaten dutela kaltea.

5. Pinuaren gaitza dela-eta zein datu eman du basozain-elkarteko kideak?

- ☐ Egin dituzten inbertsioak pinuaren ondoan eukalipto landatzeko.
- ☐ Pinu-baso kaltetuek zein azalera hartu duten.
- ☐ Izan dituzten diru-galerak.

6. 15 urte inguru behar ditu eukaliptoak mozteko. Hori zer da?

- ☐ Denbora pila bat.
- ☐ Denbora gutxi.
- ☐ Ez denbora asko, ez gutxi.

7. Zein beste datu ematen da eukaliptoaz?

- ☐ Zertarako erabiltzen den gehienbat.
- ☐ Non jasotzen den diru-laguntza gehien eukalipto landatzeagatik.
- ☐ Hernaniko lantegi batzuk noiz hasiko diren zuhaitz hori erabiltzen.

ERANTZUNAK

1. Eukalipto-basoen azalerari buruzko datua ematen da.
2. Euskal Autonomia Erkidegoan eta inguruan eukaliptoari buruz egin diren ikerketa askotan.
3. Eukaliptoaren eragin ekologikoa.
4. Salbuespenen bat kenduta, espezie guztiek jasaten dutela kaltea.
5. Izan dituzten diru-galerak.
6. Denbora gutxi.
7. Zertarako erabiltzen den gehienbat.

TRANSKRIPZIOA

Esataria. Azken urteetan eukalipto-basoen azalera laukoiztu egin dela azaltzen dute uda-hasieran kaleratu zuten txostenean. Arturo Elosegi, EHUKo ekologia-irakaslea eta ikerketa burutu duen adituetako bat da.

Arturo Elosegi, EHUKo ekologia-irakaslea. Azkeneko hiru hamarkadetan lau aldiz biderkatu da bere azalera. Gaur egun, ba lurraldearen % 2,7 edo 8 edo horrelako zerbait estaltzen du.

Esataria. 2018ko Euskal Autonomia Erkidegoko baso-inbentarioak 18.750 eukalipto zenbatu zituen. Horietatik 17.000 Bizkaian, batez ere kostaldean. Baina Arturo Elosegi ekologia-irakaslearen esanetan Gipuzkoan ere ugaritu da espezie hau.

Arturo Elosegi. Eta poliki-poliki hedatzen ari da eta zabaltzen ari da Bizkaiko kostatik eta mendebaldetik ba ekialdera eta Gipuzkoara ja asko ari da ja hedatzen. Esate baterako, iaz, oker ez banago, Azpeitian bakarrik 200 hektareatik gora eukalipto landatu ziren.

Esataria. Euskal Autonomia Erkidegoan zein inguruko lurraldeetan aipatutako zuhaitz-espezieari buruz argitaratu diren 100 lan baino gehiago aztertuta egin dute ikerlana, eta bertan ez dituzte aztertu eukalipto-basoen ondorio ekonomiko zein soziologikoak, baina bai ekologikoak. Eta ondorioztatu dutenez, eukalipto ingurumenerako kaltegarria da.

Arturo Elosegi. Eta eukalipto ikusten dugu izan daitezkeen bizidun mota guztientzat edo ia guztientzat nahiko, askoz pobreagoa dela...

Esataria. Lurzorurako ez bakarrik, hortaz, inguruko landareri eta bizidunentzat ere kaltegarria dela ondorioztatu dute adituek.

Arturo Elosegi. Asko somatzen da ba likenetan, somatzen da lurzoruko bakterietan, somatzen da intsektuetan, hegaztietan, anfibioetan, erreketako ornogabeetan... Nik esango nuke talde gehienetan. Bakarra, ez da oso eragin argia somatzen, asko-asko mugitzen diren animalietan. Esate baterako, karniboroak (haragijale), azeri eta horrelakoak.

Esataria. Azken urteetan Euskal Autonomia Erkidegoko basogintza oso egoera larrian dago. Pinuek jasaten duten banda marroia gaixotasunaren ondorioz 100 milioi euro-inguruko galerak izan direla azaldu digu Xabier Zubiaurre Basoa elkarteko batzordekideak. Eta gaur egun egin beharreko inbertsioak oso handiak direla.

Xabier Zubiaurre, Basoa elkarteko batzordekidea. Lur-hektarea bat 10.000 metro karratu garbitu, landarea sartu, eta hori, lan hori, ari dira kobratzen 3.000 euro. Orduan ari gara hizketan inbertsio potenteetaz (handietaz)

Esataria. Eukalipto epe laburrean hazten den espezien multzoan dago. 15 urte inguru betetzen duenerako prest dago mozteko. Xabier Zubiaurre Basoa elkarteko batzordekideak esan digunez egindako inbertsioen irabaziak noiz jasoko dituzun ondo pentsatu beharra dago.

Xabier Zubiaurre. Propietarioei (jabeei) eskatu zaie inbertsio bat. Adibidez, eukaliptoaren kasuan ba bueno, epe, epe motzeko landare bat da, baina beste landare mota horiek, orain, orain landatzen ari direnak, bertako pagoak edo *lo que sea* (dena delakoa), horiek dira epe luzeko, 40, 50 urteko zikloko landareak eta *a ver* (ea) zuk orain egiten duzun inbertsio horren etekina noiz jasotzen duzun.

Esataria. Eukalipto-landaketek ustiapen-sistema desberdinak jasan ditzakete, baina eskualde askotan landaketa industrialak izan ohi dira; batez ere papera ekoizteko erabiltzen da, baina baita zerratutako olak, parketa, olio esentzialak zein ikatza produzitzeko.

Xabier Zubiaurre. Eukalipto ere beharko dela, eukalipto hemen bertako enpresentzako, adibidez, Hernaniko papelerak (paper-fabrika) eukalipto gastatzen du, eta papera egiteko hori beharko da.

Esataria. Basoa elkarteko Xabier Zubiaurrearen esanetan eukaliptoaren landaketek ez dituzte diru-laguntzak jasotzen.

Xabier Zubiaurre. Eukalipto ez den beste edozein landare jartzen baduzu zuk diru-laguntzak normal jasotzen dituzu. Eukalipto aldatzen baduzu ez duzu euro bat kobratzen.